

stichting primair onderwijs

Condor

Anti- pestprotocol

Doel / aanleiding

Dit anti-pestprotocol heeft als doel dat alle leerlingen zich gedurende hun basisschoolperiode veilig voelen op onze school, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Op onze school is er vanuit onze onderwijs- en pedagogische visie een tolerante en open omgang met elkaar. De school wil een veilige plek zijn, waar kinderen zichzelf mogen zijn en om zichzelf gewaardeerd worden. Dat is volgens ons de eerste voorwaarde om te leren en te groeien.

Het uitgangspunt is dat we werken aan het bevorderen van een veilig pedagogisch klimaat, waarmee we pestgedrag willen voorkomen. Indien pesten toch voorkomt, vinden wij het van belang om eenduidig te handelen. Hoe wij dit doen staat beschreven in dit anti pestprotocol.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan!

Als school zijn wij er niet alleen om schoolvakken aan te bieden, maar wij zijn als dorpsschool een vast ankerpunt in de jeugd van verschillende generaties. Wij leveren een bijdrage aan de opvoeding. Samen met de ouders dragen we zorg voor de opvoeding, door leerlingen serieus te nemen en respect te tonen voor hun inbreng.

Wanneer spreken we van plagen of pesten?

Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten?

Wat is plagen?

Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn leerlingen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen.

Wat is pesten?

Bij pesten is de ene leerling sterker dan de andere leerling. Het is steeds dezelfde leerling die wint en verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is de gepeste leerling steeds weer de klos. De sterkere leerling; de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. De gepeste leerling voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest. Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Op onze school besteden we structureel aandacht aan het sociale proces in de groep en op school. Bij aanvang van het schooljaar (en soms in de 2 de helft van het schooljaar) werken we actief vanuit de methodiek de "Gouden weken". Hierin staan groepsprocessen centraal. Wij bespreken en reflecteren ons pedagogisch handelen en wij zetten verschillende werkvormen in. Wij geven vorm aan de landelijke week van respect en social media wijsheid. De huidige digitale wereld heeft veel voordelen maar levert helaas ook een nieuwe vorm van pestgedrag op.

Online Pesten & Online gevaren jongeren

Deze manier van pesten bestaat nog niet zo heel lang en is ook lang niet zo zichtbaar als het pesten in het 'echte leven'. Het gebeurt veel via de mobiele telefoon of via internet. Het nadeel van online pesten is dat het vaak anoniem gebeurt, wat de pester een extra machtspositie geeft.

De gevolgen bij online pesten zijn vaak groter dan bij het 'gewone' pesten. Je kunt je als kind moeilijker verdedigen, het is een publieke vernedering omdat iedereen het kan lezen en het blijft actief omdat het lastig is om iets van internet te verwijderen.

Het ontstaan van pestgedrag

Dader

Op de eerste plaats kan pestgedrag voortkomen door factoren in de persoonlijkheid van de dader. Daders kunnen bijvoorbeeld behoefte hebben aan het uitoefenen van overwicht en macht. Ze zoeken en vinden een slachtoffer die ze de baas zijn en buiten die situatie zoveel mogelijk uit. Vaak kunnen zij zich onvoldoende inleven in de ander. Soms zijn daders zelf het slachtoffer van pesten geweest.

Leerlingen op wie veel macht wordt uitgeoefend, of die dat zo ervaren, zijn vaker als dader actief. Zij kunnen ervaren dat zij aandacht krijgen als zij negatief gedrag vertonen. Ook blijkt dat sommige daders voor hun onlust/ frustratie, waarvan ze de oorzaak niet kennen of waarvan ze de bron niet weg kunnen nemen, een uitlaatklep zoeken bij een kwetsbaar persoon in hun omgeving.

Slachtoffer

Daarnaast spelen bij het ontstaan van pestgedrag ook factoren mee die te maken hebben met het potentiële slachtoffer. Leerlingen van ouders die zelf het slachtoffer van pestgedrag zijn geweest, lopen een groter risico ook slachtoffer van pestgedrag te worden. Uiterlijke kenmerken van leerlingen kunnen op potentiële daders werken als "een rode lap".

Kenmerken

Ongewild trekken leerlingen aandacht van potentiële daders door sommige uiterlijke kenmerken. Soms spelen ook kenmerken die samenhangen met de kleding, haardracht, verzorging of de manier van eten een rol. Daarnaast lijken sommige karaktertrekken een risicofactor te zijn. Leerlingen die wat minder assertief zijn, snel uit balans raken, of zich op welke manier ook opvallender gedragen dan anderen, lijken potentieel meer risico te lopen dat ze het slachtoffer worden van pestgedrag.

Middengroep

De meeste leerlingen houden zich het liefst afzijdig als er wordt gepest. Als ze het zouden opnemen voor het slachtoffer, lopen ze de kans zelf gepest te worden. Iedere dag zien ze dit gedrag. Daarom gaan ze vaak mee pesten. Veel leerlingen voelen zich schuldig dat ze niet opkomen voor het slachtoffer of een volwassene om hulp vragen, zij ondernemen geen actie. Er zijn ook leerlingen die absoluut niet in de gaten hebben dat er gepest wordt. Ze zien misschien wel iets gebeuren, maar kunnen de ernst van de situatie niet inschatten.

Het signaleren van pestgedrag

Pestgedrag

Het is niet eenvoudig pesten te onderscheiden van ander conflict of ruzie gedrag. Nog moeilijker is het de vaak versluierde of geniepige vormen van pesten te ontdekken. Veel gebeurt er buiten het gezichtsveld van de leerkracht, stiekem. Meestal is datgene wat zichtbaar is op zichzelf nog niet zo dramatisch: een wat dwingende blik in de ogen of een dreigement, waarvan je kunt denken dat het wel los zal lopen. Hier kan het pestgedrag echter ontstaan. Leerlingen die het slachtoffer zijn van

pesten proberen ook vaak zelf de zaak te bagatelliseren. Als de leerkracht of de ouders iets vermoeden en doorvragen, blijven slachtoffers zelf vaak ontkennen.

Schaamte

Een kind dat wordt gepest, schaamt zich daar vaak voor. Het wil zijn ouders niet teleurstellen. Een gepest kind is geen populair kind en dat hadden haar/zijn vader en moeder wél graag gewild. Dat voelt een kind aan. Het kan ook zijn dat een kind thuis niets zegt omdat het pestprobleem onoplosbaar lijkt. Het is misschien bang dat het probleem juist groter wordt. Stel je voor: je vader of moeder zou wel eens contact op kunnen nemen met de ouders van de pestkop of met de leerkracht op school. Misschien brengt de leerkracht in de klas het probleem ter sprake, dan weten de klasgenoten, dat er 'geklikt' is. De pesterijen worden dan misschien juist erger.

Leerlingen die pesten zullen thuis niet gemakkelijk over het pesten praten. Zij kunnen er alleen over beginnen als ze zich bewust zijn van hun gedrag en van de ernstige gevolgen daarvan.

Waarom pesten?

Pesters weten vaak zelf niet waarom ze iemand pesten. Het dringt niet tot hen door hoe erg het gepest voor het slachtoffer is. "Ze lokte het toch zelf uit, wie loopt er nou nog met zo'n stomme schoeltas?"

Pestende leerlingen willen de machtspositie en de bewondering die ze door het pesten verkrijgen, niet verliezen. Toch is het niet waar dat pesters nooit willen dat een volwassene het probleem aanpakt. Misschien willen ze wel anders omgaan met andere leerlingen, maar weten niet hoe dat moet.

Signalen

Thuis:

Gedragsveranderingen die ouders bij hun kinderen constateren kunnen signalen van pestgedrag zijn. Kinderen die 's nachts niet meer kunnen slapen, die weer in hun bed plassen of emotioneel labiel en/of afwijkend reageren. Soms zeggen kinderen ook dat ze "dood willen" of zijnze van de ene dag op de andere dag met geen mogelijkheid meer naar school te krijgen.

School:

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- o altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- o zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- o een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- o briefjes doorgeven
- o beledigen
- o opmerkingen maken over kleding
- o buitensluiten, negeren
- o buiten school opwachten, slaan of schoppen
- o op weg naar huis achterna rijden
- o naar het huis van het slachtoffer gaan
- o bezittingen afpakken
- o schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- o cyberpesten, via sociale media.
- o pesten buiten school wordt een schoolprobleem zodra je er last van hebt op school.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop leerlingen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen onze gezamenlijke normen overschrijden.

Samenvattend: om duidelijk stelling te kunnen nemen tegen pestgedrag, is zicht op de omvang van het probleem, kennis van de gevolgen voor de gepeste leerling, inzicht in het gedrag van de pester maar bovenal invoelend vermogen vereist.

Wat doen wij op onze scholen?

Elke Condorschool heeft een pestprotocol met specifieke schoolregels